

॥ १५ ॥ १६ ॥ व्यायतं व्यापारं यत्नं कृत्वा वैषं च विपरिवर्त्य गंधर्वं वैषं सदृशं कृत्वा ॥ १७ ॥ अभ्यवस्कंधं निपत्या ॥ इमं आरुह्य ततश्च द्रौपदीनयनप्रदेशं दृष्ट्वेत्यर्थः ॥ १८ ॥ १९ ॥ मूर्ध्नि शुष्कमिति शोषणोन्मुखत्वेन अतिपक्वं सूच्यते ॥ २० ॥ परिरभ्य उपक्रम्य उत्पाटनार्थं यत्नं कृत्वा उत्पाटितं च तं स्कंधे आरोपयामास व्यामं प्रसारितयोर्बाह्वोरंतरं ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ विमुच्य मोचयि वैशंपायन उवाच तस्यास्ताः कृपणा वाचः कृष्णायाः परिदेवितं ॥ श्रुत्वैवाभ्यापत द्भीमः शयनादविचारयन् ॥ १५ ॥ भीमसेन उवाच अहं शृणोमि ते वाचं त्वया सैरंधिभाषितां ॥ तस्मात्ते सूतपुत्रेभ्यो भयं भीरुन विद्यते ॥ १६ ॥ वैशंपायन उवाच इत्युक्त्वा समहाबाहुर्विजृम्भे जिघांसया ॥ ततः स व्यायतं कृत्वा वैषं विपरिवर्त्य च ॥ १७ ॥ अद्वारेणाभ्यवस्कंधं निर्जगाम वहिस्तदा ॥ स भीमसेनः प्राकारादारुह्य तरसा द्रुमं ॥ १८ ॥ श्मशानाभिमुखः प्रायाद्यत्र ते कीचका गताः ॥ स्कंधं विशांपते ॥ २० ॥ तं नागवदुपक्रम्य बाहुभ्यां परिरभ्य च ॥ स्कंधमारोपयामास दशव्यामं परंतपः ॥ २१ ॥ चितासमीपे गत्वा स तत्रापश्यद्वनस्पतिं ॥ तालमात्रं महास्कंधं मूर्धं शुद्रवत्सूतान् दंडपाणिरिवांतकः ॥ २२ ॥ ऊरुवेगेन तस्याथ न्यग्रोधाश्च तथ किंशुकाः ॥ भूमौ निपतिता वृक्षाः संघशस्तत्र शेरते ॥ २३ ॥ तं सिंहमिव संक्रुद्धं दृष्ट्वा तदा विद्धं भीमसेनेन पादपं ॥ विमुच्य द्रौपदीं तत्र प्राद्रवन्नगरं प्रति ॥ २४ ॥ गंधर्वो बलवानेति क्रुद्ध उद्यम्य पादपं ॥ सैरंधीमुच्यतां शीघ्रं यतो नो भयमागतं ॥ २५ ॥ ते तु दृष्ट्वा ॥ २७ ॥ वृक्षेणैते नरा जेंद्रप्रभं जनसुतो बली ॥ तत आश्वासयत् कृष्णां स विमुच्य विशांपते ॥ २८ ॥ उवाच च महाबाहुः पांचालीं तत्र द्रौपदीं ॥ अश्रुपूर्णमुखीं दीनां दुर्धर्षः स वृकोदरः ॥ २९ ॥ एवमेते भीरुवध्यंते येत्वां ह्रियंत्य नागसं ॥ प्रैहिवं नगरं कृष्णेन भयं विद्यते तव ॥ ३० ॥ अन्ये नाहं गमिष्यामि विराटस्य महानसं ॥ ३१ ॥ वैशंपायन उवाच पंचाधिकं शतं तच्च निहतं तेन भारत ॥ महावनमिव च्छिन्नं शिष्ये विगलितद्रुमं ॥ ३२ ॥ एवमेते निहताराजन् शतं पंचचकीचकाः ॥ सच सेनापतिः पूर्वमित्येतत्सूतषट्शतं ॥ ३३ ॥ तद्दृष्ट्वा महदाश्चर्यं नरानार्यश्च संगताः ॥ विस्मयं परमं गत्वानोचुः किंच न भारत ॥ ३४ ॥ इति श्रीमहाभारते विराटपर्वणिकी चक्रवधपर्वणि त्रयोविंशोऽध्यायः ॥ २३ ॥ ॥ ७३ ॥
 दीपे त्रयोविंशोऽध्यायः ॥ २३ ॥ ॥ ७३ ॥ त्वा ॥ २९ ॥ ३० ॥ अन्येन मार्गेण ॥ ३१ ॥ शिष्ये शयितं ॥ ३२ ॥ षट्शतं षडधिकं शतं ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ इति विराटपर्वणि नै० भारतभाव